

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av skogslagen, naturvårdslagen och lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av skogslagen, naturvårdslagen och lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (RP 30/2026 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande och till miljöutskottet för utlåtande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Outi Kumpuvaara, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Kirsi Taipale, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Antti Leinonen, jord- och skogsbruksministeriet
- sakkunnig Saana Kaipanen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Pasi Kallio, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Leila Suvantola, miljöministeriet
- forskarprofessor Matti Koivula, Naturresursinstitutet
- ledande expert på skogslagstiftning Janne Uitamo, Finlands skogscentral
- forskare Aili Jukarainen, Finlands miljöcentral
- verkställande direktör Karoliina Niemi, Metsähallitus Metsätalous Oy
- skogsexpert Lea Jylhä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- naturpolitisk chef Helena Herttuainen, Skogsindustrin rf
- näringschef Jimi Rajajärvi, Finlands Sågindustri rf
- biodiversitetsexpert Liisa Toopakka, Finlands naturskyddsförbund rf
- skogsombudsman Anders Portin, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Finlands Naturpanel
- Tillstånds- och tillsynsverket
- Den finländska vetenskapspanelen för skogsbioekonomi
- BirdLife Finland rf
- Koneyrittäjät ry
- Jordägarnas Förbund rf och Suomen yhteismetsät ry

Betänkande JsUB 7/2026 rd

- Skogsbranschens Experter rf
- Finlands naturskyddsförbund rf
- WWF Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att skogslagen, naturvårdslagen och lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information ändras. Det föreslås att det i skogslagen tas in inskränkningar och skyldigheter i fråga om avverkning och annat bedrivande av skogsbruk i syfte att beakta fågelfaunan. Samtidigt föreslås det att bestämmelserna om påföljder i skogslagen kompletteras. Syftet med propositionen är att förtydliga och precisera den nationella lagstiftningen, i synnerhet när det gäller avverkning under häckningstid. Orsaken bakom de föreslagna bestämmelserna är ett avgörande av EU-domstolen, i vilket domstolen preciserade tolkningen av EU:s fågeldirektiv. Det föreslås att det i naturvårdslagen ska tas in förtydligande bestämmelser om verkställandet av förbudet mot störning av fåglar, så att den nationella lagstiftningen motsvarar fågeldirektivets innehåll. Därtill föreslås det i propositionen bestämmelser om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i samband med bedrivande av skogsbruk.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt våren 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår ändringar i skogslagen (1093/1996), naturvårdslagen (9/2023) och lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (419/2011), nedan skogsinformationslagen. Syftet med propositionen är att förtydliga det nationella genomförandet av rådets direktiv om bevarande av vilda fåglar (2009/147/EU), nedan fågeldirektivet, i enlighet med det som Europeiska unionens domstols färska rättspraxis förutsätter. I propositionen föreslås bestämmelser om ett begränsat förbud mot drivning och om sådana tillåtna skogsbruksåtgärder som när de iakttas innebär att de utförda skogsbruksåtgärderna inte betraktas som sådan avsiktlig och förbjuden verksamhet som avses i artikel 5 i fågeldirektivet. Sammantaget anser jord- och skogsbruksutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen med vissa ändringar.

Bestämmelserna i fågeldirektivet genomförs nationellt genom bestämmelser i naturvårdslagen, jaktlagen och i fortsättningen också i skogslagen. Enligt artikel 5 i fågeldirektivet ska medlemsstaterna införa ett generellt system för skydd av samtliga fågelarter som förekommer naturligt, där bland annat avsiktligt dödande eller fångande av sådana fåglar (understycke a), avsiktligt förstörande eller skadande av bon och ägg (understycke b) samt avsiktligt störande av dessa fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid, i den utsträckning en sådan störning är av väsentlig betydelse med hänsyn till syftet med fågeldirektivet (understycke d). I EU-domstolens avgörande av den 1 augusti 2025 Voore Mets och Lemeks Põlva (C-784/23),

Betänkande JsUB 7/2026 rd

nedan Voore Mets-avgörandet, preciserade domstolen tolkningen av fågeldirektivet särskilt i fråga om avverkningar under häckningstiden.

Enligt EU-domstolen tillämpas förbuden i artikel 5 i fågeldirektivet på mänsklig verksamhet som syftar till att fånga, döda och störa fåglar eller förstöra eller skada deras bon eller ägg samt på mänsklig verksamhet som, där ett sådant syfte inte är uppenbart, innebär ett godtagande av risken för att fåglar fångas, dödas eller störs eller att deras bon och ägg förstörs eller skadas. Dessutom ska artikel 5 d i fågeldirektivet tolkas så, att störningar, särskilt under häcknings- och uppfödningstiden, ska förbjudas i den mån de har en betydande inverkan på målet att bibehålla populationen av nämnda fågelarter på en tillfredsställande nivå eller att återställa populationen till en sådan nivå. Den rättspraxis som beskrivs ovan har lett till att det för aktörerna inom skogsbranschen är oklart hur den preciserade tolkningen av fågeldirektivet påverkar skogsbruksåtgärder och drivning under fåglarnas häckningstid.

Utgångspunkter för propositionen

Bestämmelserna i naturvårdslagen om genomförande av artikel 5 i fågeldirektivet förblir i kraft och propositionen ändrar inte de grundläggande lösningarna för skyddssystemet, såsom uppföljning av en gynnsam bevarandestatus för fågelarter som lever i naturtillstånd eller förbud mot att döda fåglar eller skada bon. Det centrala syftet med propositionen är att samordna förbudet mot avsiktlig störning enligt 70 § 1 mom. 3 punkten i naturvårdslagen med sådan ekonomisk verksamhet som oavsiktligt stör individer av fågelarter. Enligt 82 § 1 mom. i naturvårdslagen får ett område användas för jord- och skogsbruk eller sedvanlig byggnadsverksamhet, och byggnader och anordningar användas i enlighet med deras ändamål, utan hinder av bestämmelserna om fridlysning av djurarter. Då ska skador på eller störande av fridlysta djur och växter dock undvikas, om detta är möjligt utan avsevärda merkostnader. Det föreslås att detta så kallade allmänna undantag i fortsättningen också ska gälla förbudet mot att störa fåglar, om störningarna inte försvårar en hotad och fåtalig fågelarts förökning eller i övrigt avsevärt försvårar upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status. Utskottet instämmer i miljöutskottets bedömning i dess utlåtande (MiUU 15/2026 rd — RP 30/2026 rd) och anser att de föreslagna ändringarna i naturvårdslagen behövs och fyller sitt syfte.

Med hänvisning till det som sagts i miljöutskottets utlåtande (MiUU 15/2026 rd) om utvidgningen av det allmänna undantaget till att gälla förbudet mot att störa fåglar anser utskottet att den lösning som föreslås i propositionen, att tillåta skogsbruksåtgärder på vissa villkor under fåglarnas häckningstid och att från de tillåtna skogsbruksåtgärderna avgränsa åtgärder som försvårar en hotad och fåtalig fågelarts förökning och åtgärder som i övrigt avsevärt försvårar upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status, inte i praktiken ändrar nivån på skyddet av en fågelarts stam enligt de gällande bestämmelserna i naturvårdslagen. Enligt uppgift till utskottet uppfyller det begränsade tillståndet för skogsvård som avses i 82 § i förslaget om naturvårdslagen och i 10 c § i förslaget om skogslagen också den miniminivå för skydd som fågeldirektivet förutsätter i ljuset av Voore Mets-lösningen.

Betänkande JsUB 7/2026 rd

Det centrala syftet med propositionen är att precisera förutsättningarna för skogsbruksåtgärder under fåglarnas häckningstid. De begränsningar som ingår i förslaget till skogslag gäller särskilt drivning och andra skogsbruksåtgärder under fåglarnas häckning. Förhandsbedömningen av fågelfaunan i området och förbudet mot att skada bon tillämpas dock också på andra skogsbruksåtgärder, såsom markberedning, plantskogsvård, byggande av skogsvägar och istandsättning av diken. De ovannämnda begränsningarna och förebyggande åtgärderna tryggar iakttagandet av förbudet mot dödande av fåglar enligt naturvårdslagen samt förbudet mot att skada bon och häckande fåglars ungar samt preciserar när oavsiktlig störning av fåglar under deras häckningstid i samband med skogsbruk inte betraktas som sådan förbjuden, avsiktlig störning som avses i 70 § 1 mom. 3 punkten i naturvårdslagen. Om aktören först i enlighet med det föreslagna 10 c § 1 mom. har gjort en bedömning av behandlingsområdets fågelfauna, vidtagit lämpliga förebyggande åtgärder, iakttagit de avverkningsbegränsningar som i 2 och 3 mom. föreskrivs för de tidpunkter som är viktiga för häckningen och förbudet mot störande av rovfåglars bon enligt 4 mom. och dessutom undvikit att skada de fågelbon som iakttagits, kan det, på det sätt som avses i Voore Mets-avgörandet, anses att verksamheten inte innebär ett godtagande av risken att fåglar dödas eller störs eller att deras bon skadas.

I regeringens proposition påpekas att den viktigaste direkta konsekvensen av skogsbruksåtgärder hänför sig till genomförandet av förbudet mot att förstöra bon samt till hur häckningen för vissa arter som är känsliga för störning lyckas. Målet är att genomföra förbudet mot dödande i samband med skogsbruksåtgärder i första hand via förbudet mot skadande av bon samt skyddandet av ungar som inte kan flyga, eftersom skogsbruksåtgärderna knappt alls ger upphov till att vuxna fåglar dör. Utskottet har fått uppgifter som framhäver att förbudet mot att skada fågelbon som påträffas i terrängen och där häckning pågår gäller alla skogar. Förbudet gäller utan tidsbegränsning. Dessutom gäller fortsättningsvis förbudet mot att skada bon i 70 § i naturvårdslagen skadande av bon som används upprepade gånger. Som en förebyggande åtgärd föreslås i skogslagen en skyldighet att spara alla stora aspar, hålträd och stående död ved från föregående trädgeneration under den tid som anges i 10 c § 2 mom. i förslaget till skogslag, oberoende av om fågelbon upptäcks i dem eller inte.

De arter som är känsliga för störning är vanligen stora rovfåglar som inleder sin häckning tidigt på vårvintern och som har lång ruvnings- och uppfödningstid. Av de hotade fågelarter som lever i skogslivsmiljöer och som fortfarande häckar i Finland har jakt eller störning nämnts som en av anledningarna till att kungsörn och berguv är hotade eller som en faktor till att de ska bli hotade. Bestämmelser om skydd av stora rovfåglars boträd finns i 73 § i naturvårdslagen. Boträd för kungsörn, havsörn, större skrikörn, mindre skrikörn eller fiskgjuse, där boet används upprepade gånger och är klart synligt är fridlysta. Enligt förslaget till 10 c § är skötsel och användning av skog förbjudet i närheten av fåtaliga rovfåglars bon, om det kan orsaka sådana störningar som leder till att häckningen avbryts, om inte tillstånd till undantag har beviljats för detta med stöd av 83 § i naturvårdslagen. Naturligtvis förutsätter iakttagandet av ett sådant förbud att man redan i samband med planeringen av åtgärderna har information om fåtaliga rovfåglars bon, att bona upptäckts i terrängen och att man har artkunskap till den del som aktören måste bedöma om den planerade användningen av skogen kan leda till att häckningen avbryts.

Geodata om rovfåglars boträd används i stor utsträckning inom skogsbruket. Sekretessbelagda uppgifter om en art lämnas ut till aktören först efter det att anmälan om användning av skog har

Betänkande JsUB 7/2026 rd

gjorts. Detta är förknippat med praktiska problem som propositionen har för avsikt att lösa. Åtgärder för att förebygga och förhindra förstörande av bon och störande av häckningen är i väsentlig grad förknippade med förslaget om komplettering av 120 § i naturvårdslagen med en bestämmelse enligt vilken markägare, innehavare av avverkningsrätt och den som markägaren, innehavaren av avverkningsrätten och den som för deras räkning planerar eller genomför åtgärder som hänför sig till skötsel och användning av skog trots sekretessbestämmelserna har rätt att få de uppgifter ur datasystemet för naturvården som är nödvändiga för beaktandet av 10 c § i skogslagen vid planeringen och genomförandet av åtgärderna. Motsvarande bestämmelser föreslås också i 10 d § i skogslagen. Utskottet anser att dessa förslag är nödvändiga och ställer sig bakom dem. Frågor som gäller utlämnande av och rätt att få uppgifter bedöms närmare nedan.

I de yttranden som utskottet fått har man understött en lösning där det uttryckligen föreskrivs närmare i skogslagen om genomförandet av förbudet mot skadande av bon och störande av fåglar i samband med skogsbruksåtgärder. Utskottet instämmer i detta. I likhet med miljöutskottet anser jord- och skogsbruksutskottet att propositionen är väl utarbetad. I propositionen utreds heltäckande situationen för de fågelarter som häckar i Finland, konsekvenserna för fågelpopulationerna av skogsbruket och annan mänsklig verksamhet, tillämplig lagstiftning och EU-domstolens rättspraxis som gäller den samt ekonomiska och övriga konsekvenser av de föreslagna begränsningarna. Det föredragande ministeriet har försökt finna fungerande lösningar på de behov av att utveckla lagförslagen som framkom vid utfrågningen av sakkunniga. Sammantaget tackar utskottet de ministerier som deltagit i beredningen för samarbetet och verksamheten vid beredningen av ärendet.

Sammantaget anser utskottet att syftena med den föreslagna regleringen är ändamålsenliga och att det urval av förebyggande och förhindrande åtgärder som föreslås i 10 c § i skogslagen är tillräckligt. Utskottet påpekar att det begränsade förbudet mot drivning under häckningstiden och de försiktighetsåtgärder som ska iakttas vid skogsbruksåtgärderna bör ses som en del av det nationella genomförandet av fågeldirektivet, där den grundläggande utgångspunkten fortfarande utgörs av skyddssystemet enligt naturvårdslagen. Miljöutskottet har i sitt utlåtande (MiUU 15/2026 rd) behandlat målen med förbudet mot drivning och konsekvenserna av olika alternativ för genomförande bland annat i ljuset av en undersökning i frågan. I likhet med miljöutskottet anser jord- och skogsbruksutskottet att det enligt skogstyp och tidpunkt exakt avgränsade förbudet mot drivning i förslaget till skogslag är ändamålsenligt dimensionerat med beaktande av propositionens mål och dess samhälleliga konsekvenser. Med hänvisning till remissvaren anser utskottet dock att det behövs vissa preciseringar i bestämmelserna om förbudet mot drivning.

Definition av objekt för förbudet mot drivning

Enligt det föreslagna 10 c § 2 mom. i skogslagen är drivning förbjudet i bördiga lövträdsdominerade skogar samt i kärr och strandskogar i den norra delen av Finland mellan den 1 maj och den 31 juli och i övriga delar av landet mellan den 15 april och den 15 juli. Enligt specialmotiveringen till bestämmelsen betraktas som bördig skog enligt skogens näringshalt lundar, lundartade moar och friska moar samt torvmoar av motsvarande bördighet. Med lövträdsdominerad skog avses skog där lövträdens andel utgör mer än 50 procent av trädbeståndets totala stamvedsvolym. Minimiarealen för lövträdsdominerad skog är i praktiken

Betänkande JsUB 7/2026 rd

0,5 hektar. Med denna avgränsning omfattar förbudet sådana lövträdsdominerade skogar som skiljer sig från blandskogar, där andelen lövträd kan variera på en liten areal inom skogen.

Miljöutskottet påpekar i sitt utlåtande (MiUU 15/2026 rd) att det inte föreslås några bestämmelser om minimiareal för bördiga lövträdsdominerade skogar, utan detta endast konstateras i specialmotiveringen. Jord- och skogsbruksutskottet anser det vara viktigt att det finns exakta bestämmelser om de centrala kriterier som används för att identifiera objekt, särskilt när brott mot drivningsförbudet är straffbart. Begränsningen av minimiarealen är ett sådant centralt kriterium. Det finns redan nu övergripande anvisningar för identifiering av typer av växtplatser i skogarna, och det hör till uppgifterna för yrkesutbildade personer inom skogsbranschen att identifiera de typer av växtplatser som finns i terrängen. När det gäller identifieringen av objekten för drivningsförbudet är det viktigt att avgränsningen av objekten är tillräckligt tydlig och av sådan omfattning att de vid skogsbruksåtgärderna kan behandlas som en helhet på ett förnuftigt sätt.

Sakkunniga har lyft fram behovet av att precisera definitionen av de kärr som omfattas av förbudet mot drivning. Enligt specialmotiveringen till 10 c § i den föreslagna skogslagen avses med kärr en skogbevuxen myr där torvlagrets tjocklek är minst 30 centimeter och de huvudsakliga trädslagen är gran och björk. Med strandskog avses en skogbevuxen skyddsremsa vid ett vattendrag med en bredd av 10 meter. Syftet med kravet på torvskiktets tjocklek i definitionen av kärr har varit att precisera identifieringen och avgränsningen av det område som förbudet gäller i terrängen. Till denna del har det valts en geologisk definition av kärr, eftersom det ibland kan vara mycket svårt att identifiera kärr med tunt torvlager enligt den botaniska definitionen. Däremot är strandskogarna inte förenade med motsvarande problem, eftersom identifieringen, avgränsningen och beaktandet av dem på behörigt sätt inte är förknippade med liknande tolkningssvårigheter eller andra svårigheter.

Miljöutskottet konstaterar i sitt utlåtande (MiUU 15/2025 rd) att det enhetliga minimikravet på 0,5 hektar också för kärr är motiverat och ändamålsenligt. Dessutom har det i vissa yttranden kritiserats att definitionen av kärr inte motsvarar den botaniska definitionen. Enligt utredning till utskottet förutsätter iakttagandet av förbudet när det gäller bördiga lövträdsdominerade skogar och kärr att de områden som förbudet gäller kan identifieras och avgränsas med rimlig säkerhet. Det är motiverat att fastställa en minimiareal för bördiga lövträdsdominerade skogar för att de ska kunna särskiljas från blandskogar där andelen lövträd kan variera på en liten areal i skogen. Det är också motiverat att fastställa en minimiareal för de delar av myrar som omfattas av förbudet i och med att de enligt den botaniska definitionen är kärr, eftersom det är svårt att identifiera små kärr med tunt torvlager utifrån täckningen av kärrvegetationen och huvudträdslaget. Dessutom konstateras det i en utredning till utskottet att det är ändamålsenligt att använda den botaniska definitionen av kärr. Med avvikelse från propositionsmotiven är avsikten således inte att tillämpa kriteriet om torvskiktets tjocklek enligt den geologiska definitionen.

Minimiarealen för ett objekt som omfattas av förbudet mot drivning bör också ställas i relation till arealen på de enheter som använts vid planeringen och genomförandet av avverkningar och skogsbruksarbeten. Enligt uppgift till utskottet är den genomsnittliga arealen på de bestandsfigurer som används vid bildandet av enheterna mindre än två hektar i Södra Finland. Dessa enheters areal varierar avsevärt. För att det ska vara möjligt att identifiera och avgränsa de områden som omfattas av förbudet mot drivning på ett tillförlitligt sätt och samordna förbudet

Betänkande JsUB 7/2026 rd

med planeringen och genomförandet av avverkningar i skogarna kan minimiarealen på mer än 0,5 hektar anses motiverad i fråga om både bördiga lövträdsdominerade skogar och kärr. Dessutom är det med tanke på propositionens syften motiverat att de områden som omfattas av förbudet mot drivning omfattar en betydande del av de områden där fågelfaunan är som tätast och att förbudet således har en betydande inverkan på skyddet av fåglar. Utifrån inkommen utredning föreslår utskottet att 10 c § i förslaget till skogslag preciseras på det sätt som anges nedan.

Transport av virke inom ett område som omfattas av förbud mot drivning

Enligt 10 c § i förslaget till skogslag får avverkat virke transporteras genom ett område som omfattas av förbudet mot drivning längs med körstråk för skogsmaskiner som redan tidigare varit i bruk från behandlingsområdet till en avläggsplats. Ett körstråk är den rutt som skördaren kör när träden fälls och skotaren när virket transporteras från skogen till en avläggsplats. Rövning av körstråk medför mindre störning än byggande av en skogsväg. Syftet med förbudet mot drivning är att minska risken för att fåglarnas bon oavsiktligt förstörs. Förbudet gäller de skogar där fågelpopulationen ofta är tätast och risken för oavsiktlig förstörelse av bon därför är störst. De flesta fåglar häckar i träd. Fällning av träd för att göra nya körstråk kan därför leda till att fågelbon förstörs.

Sakkunniga har kritiserat den föreslagna begränsningen. Också miljöutskottet har fäst uppmärksamhet vid detta i sitt utlåtande (MiUU 15/2026 rd). Förbudet mot nya körstråk försvårar i de lindrigaste fallen den praktiska verksamheten och förhindrar i värsta fall helt och hållet virkestransport från objekt i närheten av de områden som omfattas av förbudet. Detta kan leda till att konsekvenserna av förbudet mot drivning under häckningstiden utvidgas också utanför de områden som omfattas av begränsningen. Dessutom har utskottet fått yttranden där det anses att det i formuleringen av bestämmelsen om körstråk utöver transport av avverkat virke också bör vara tillåtet att köra exempelvis en skogstraktor utan last genom ett område som omfattas av förbudet mot drivning. Vidare har det i vissa yttranden konstaterats att maskinernas färd inom områden som omfattas av förbudet mot drivning enligt propositionen ska begränsas endast till körstråk som redan tidigare varit i bruk.

Enligt uppgift till utskottet är det motiverat att tillåta ett nytt körstråk när det är nödvändigt på grund av drivning eller annan skötsel och användning av skogarna och det inte finns andra alternativa rutter på grund av markinnehav eller naturförhållanden. Det kan också vara nödvändigt att göra nya körstråk på grund av de mycket betydande merkostnader som alternativa rutter skulle innebära. Inom de områden som omfattas av förbudet mot drivning är det endast drivningen som är förbjuden under begränsningstiden. Övrigt skogsbruk och övrig skogsvård är däremot tillåtna. Till skogsvården och användningen av skogarna räknas till exempel vitaliseringsgödning och tillväxtgödning. Detta kan innebära transport av gödseln med maskin längs ett körstråk. Om det är tillåtet att bygga nya körstråk, ska de träd som fälls på det nya stråket dock granskas i terrängen nära fällningstidpunkten. Om det i ett träd som enligt planerna ska fällas för ett nytt körstråk upptäcks ett fågelbo där häckningen pågår, får trädet inte fällas. Utskottet anser att det är nödvändigt att tillåta nya körstråk och att använda dem också för flyttning av tomma maskiner på områden som omfattas av förbudet mot drivning, om de ovan nämnda villkoren uppfylls och ett fågelbo där häckning pågår inte skadas. Utskottet redogör närmare för dessa förslag nedan.

Betänkande JsUB 7/2026 rd

Förebyggande och förhindrande åtgärder under fåglarnas häckningstid

I yttranden till utskottet har det kritiserats att användning av skog och skogsvård tillåts under fåglarnas häckningstid i andra områden än de som omfattas av förbudet. Utskottet fäster uppmärksamhet vid förslaget till 10 c § 1, 3 och 4 mom. i skogslagen som gäller användning av skog på områden där drivning i princip är tillåten under fåglarnas häckningstid. I det föreslagna 10 c § 1 mom. i skogslagen föreslås bestämmelser om förhandsbedömning och lämpliga förebyggande åtgärder för att beakta fågelfaunan. Förhandsbedömning och lämpliga förebyggande åtgärder krävs vid både avverkning och annan användning av skog. Den som avverkar måste med hjälp av lämpliga åtgärder sträva efter att förhindra att individer av en fågelart dör, att fågelbon tar skada eller att det förekommer störningar som försvårar en hotad och fåtalig fågelarts förökning eller att det förekommer sådana störningar som i övrigt avsevärt skulle försvåra upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status. Enligt uppgift till utskottet kan omfattningen av förhandsbedömningen och de förebyggande åtgärder som vidtas på basis av den samt de behövliga åtgärderna variera avsevärt beroende på objektet och den åtgärd som vidtas. Utöver avverkning omfattar skogsvård och användning av skog också andra arbetslag som kan ha konsekvenser för fågelfaunan på ett sådant sätt att skyddet av fåglarna bör beaktas. Därför kan det i praktiken inte göras upp någon entydig förteckning över förhandsbedömningen och de förebyggande åtgärderna som täcker varje tillämpningssituation.

Enligt förslaget till skogslag betraktas dödande eller störning av individer av en fågelart eller skadande av fågelbon eller ägg i anslutning till skötsel och användning av skog inte som en avsiktlig gärning enligt 70 § i naturvårdslagen eller som ett brott mot 37 § 1 mom. eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av 50 § 2 mom. i jaktlagen (615/1993), om de skyldigheter som det föreskrivs om i det föreslagna 10 c § i skogslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den har iakttagits vid skötseln och användningen av skogen. Sakkunniga har påpekat att de förebyggande och förhindrande åtgärderna ska vara sådana att skogsägarna och aktörerna inom skogsbranschen kan genomföra dem i praktiken. Miljöutskottet fäster i sitt utlåtande (MiUU 15/2026 rd) uppmärksamhet vid att det är svårt att upptäcka fågelbon i terrängen och att det kräver specialkompetens, eftersom många fåglar försöker gömma sina bon. Datasystemet för naturvården, som är en central informationskälla, innehåller inte heller heltäckande information om olika fågelarters häckning. Miljöutskottet anser att dessa synpunkter är av betydelse, eftersom de samtidigt påverkar uppnåendet av lagförslagets mål och tillämpligheten i praktiken.

Utifrån sakkunnigutfrågningen och inkommen utredning är det klart att förhandsbedömningen enligt förslaget till skogslag inte enbart kan grunda sig på uppgifter i datasystemet för naturvården. I sista hand måste aktörerna lita på observationer i terrängen i en omfattning som beror på när drivningen sker i förhållande till fåglarnas häckning och om verksamheten sker på ett område där det enligt förhandsuppgifterna är känt att det häckar få fåglar. Enligt utredning till utskottet är det väsentligt att all information om häckande fåglar utnyttjas vid planeringen. En bedömning i terrängen före drivning kan ofta anses motiverad när avverkningen sker under fåglarnas vanligaste häckningstid och det inte är fråga om en skogstyp där fågeltätheten vanligen är liten. Då är det skäl att vid bedömningen i terrängen observera fågelbon och anteckna var de observerade bona finns i drivningsplanen. Förbudet mot skadande av bon där häckning pågår gäller alla fågelarter. Identifieringen av fågelarter har således ingen särskild betydelse och det är

Betänkande JsUB 7/2026 rd

därför inte nödvändigt att till bedömningen foga särskilda krav på yrkesskicklighet. Däremot hänför sig kompetenskraven i första hand till förmågan att identifiera sannolika häckningsträd och häckningsplatser för arter som häckar på marken.

I princip förutsätter genomförandet av de föreslagna bestämmelserna i skogslagen noggrannare anvisningar, enhetlig praxis och stöd för geodata. Avsikten är att det genom en förordning av ministeriet utfärdas närmare bestämmelser om förbudet mot störningar i närheten av fåtaliga rovfåglares bon samt eventuellt också om bedömningen av fågelfaunan och om förebyggande åtgärder vid skötseln och användningen av skog. Vidare är avsikten att senare också publicera praktiska anvisningar för olika aktörer till stöd för genomförandet av förhandsbedömningen av fågelfaunan och de förebyggande åtgärderna. Dessutom bör beaktandet av fåglarna och deras bon inkluderas heltäckande i de system för verksamhetsstyrning som används vid yrkesmässig drivning samt i företagens interna anvisningar för drivning. Enligt uppgift till utskottet bereds som stöd för verkställigheten av bestämmelserna en praktisk guide om hur fågelfaunan ska beaktas vid skogsavverkning och andra skogsbruksåtgärder. Avsikten är att guiden ska fungera som ett praktiskt verktyg för olika aktörer inom skogssektorn och att man börjar utarbeta den i samband med att lagen träder i kraft. Utskottet anser det vara nödvändigt att en sådan guide utarbetas utan dröjsmål och att man i praktiken ser till att skogsägarna och aktörerna inom skogsbranschen smidigt får information i en större utsträckning än den som följer av Finlands skogscentrals anmälningsskyldighet i fråga om områden som omfattas av förbudet mot drivning.

Aktörernas rätt till sekretessbelagda artuppgifter

Sakkunniga har fäst uppmärksamhet vid tillgången till sekretessbelagda artuppgifter och skogsaktörernas möjligheter att trots tystnadsplikten för varandra röja de artuppgifter som de har tillgång till. Enligt 24 § 1 mom. 14 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen, är handlingar som innehåller uppgifter om utrotningshotade djur- eller växtarter eller skydd av värdefulla naturområden sekretessbelagda, om utlämnandet av uppgifter ur dessa skulle äventyra skyddet av djur- eller växtarten eller naturområdet i fråga. Enligt uppgift till utskottet har privata aktörers rätt att få sekretessbelagda artuppgifter för närvarande för det första kunnat grunda sig på 24 § 14 punkten i offentlighetslagen. Bestämmelsen ger myndigheterna prövningsrätt i fråga om huruvida utlämnandet av uppgifter äventyrar artskyddet. Dessutom har privata aktörer i praktiken kunnat få sekretessbelagda uppgifter först efter det att förvaltningsärendet blivit anhängigt, det vill säga efter det att anmälan om användning av skog har gjorts. Denna praxis har grundat sig på en parts rätt att ta del av en handling enligt 11 § i offentlighetslagen. Om uppgifterna lämnas ut först efter det att anmälan om användning av skog har gjorts, medför dröjsmålet extra kostnader för markägarna och aktörerna inom skogsbranschen. Utskottet har ovan behandlat förslaget till 120 § 3 mom. i naturvårdslagen som har till syfte att tillåta att sekretessbelagda uppgifter lämnas ut ur datasystemet för naturvården för nödvändiga behov inom skogsbranschen för tillämpningen av 10 c § i skogslagen.

I 10 d § i förslaget till skogslag föreslås bestämmelser om rätten för markägare, innehavare av avverkningsrätt och tjänsteleverantörer som handlar för deras räkning att trots sekretessbestämmelserna av skogscentralen få de uppgifter som har lagrats i Finlands skogscentrals system för skoglig information och som är nödvändiga för beaktandet av det

Betänkande JsUB 7/2026 rd

föreslagna 10 c § vid planeringen och genomförandet av åtgärderna. Utskottet anser att den föreslagna bestämmelsen i 10 d § i skogslagen behövs och fyller sitt syfte för att markägarna, innehavarna av avverkningsrätt och de som handlar för deras räkning i ett tillräckligt tidigt skede ska få de uppgifter som är nödvändiga för att kunna beakta fågelfaunan vid planeringen och genomförandet av åtgärderna. Utskottet betonar markägarens rätt till information för att markägaren tillräckligt tidigt ska få kännedom om de omständigheter som påverkar en avverkning eller någon annan skogsbruksåtgärd inom markägarens område. Bestämmelsen i den föreslagna 12 § i skogsinformationslagen om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till markägaren som en digital tjänst understöds. Bestämmelser om utlämnande av uppgifter till andra än markägare finns i förslaget till 13 a § i skogsinformationslagen.

Enligt 23 § 2 mom. i offentlighetslagen gäller tystnadsplikten även den till vilken en myndighet inom ramen för en sekretessbestämmelse som innehåller en offentlighets- eller sekretesspresumtion har meddelat uppgifter som allmänheten inte ska ha tillgång till. I propositionen föreslås det till 13 c § i skogsinformationslagen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket markägaren, innehavaren av avverkningsrätten och den som för deras räkning planerar eller genomför åtgärder som hänför sig till skötsel eller användning av skog inte omfattas av tystnadsplikt, om dessa aktörer av skogscentralen, en statlig naturvårdsmyndighet eller en expertmyndighet inom naturvården har mottagit samma sekretessbelagda uppgifter som gäller samma fastighet eller ett annat område. Det förutsätts dessutom att dessa aktörer först har kontrollerat med skogscentralen eller de ovan avsedda myndigheterna att den andra aktören också har mottagit samma sekretessbelagda uppgifter. Då har de nämnda parterna tystnadsplikt mot varandra. Den föreslagna undantagsbestämmelsen anses enligt detaljmotiven behövlig eftersom de olika aktörerna enligt 23 § 2 mom. i offentlighetslagen inte får röja sekretessbelagda uppgifter för varandra ens i det fall att samma sekretessbelagda uppgifter har lämnats ut till aktörerna i fråga.

Vid sakkunnighörandet har det framförts att säkerställandet av uppgifter som en annan aktör fått av den myndighet som lämnat ut uppgifterna upplevs som ett besvärligt och ovanligt förfarande. Utskottet anser att kravet på att sekretessbelagda uppgifter som erhållits av en myndighet ska skyddas genom tystnadsplikt i sig är motiverat. All sekretessbelagd information ska skyddas mycket väl. Genomförandet av det föreslagna 10 c § i skogslagen kan dock förutsätta att flera aktörer behandlar sekretessbelagda artuppgifter redan när skogsbruksåtgärderna planeras. Enligt utredning till utskottet kan tillräcklig tillgång till information och ömsesidigt utlämnande av information ordnas på två alternativa sätt utöver det sätt som föreslås i 13 c § i skogsinformationslagen.

Utlämnandet av uppgifter ur systemet för skoglig information mellan olika aktörer kan ordnas så att de aktörer som behöver samma sekretessbelagda uppgifter om samma fastighet eller något annat område tillsammans begär uppgifter av Finlands skogscentral. Beslutet om utlämnande av uppgifter för alla parter i ansökan fattas då av skogscentralen. De som gjort en gemensam ansökan och de som fått ett beslut om den ska omedelbart informeras om att också de andra parterna har samma sekretessbelagda uppgifter. Då är det inte nödvändigt att i fråga om uppgifter som kommer från systemet för skoglig information agera i enlighet med den föreslagna 13 c § om tystnadsplikt i skogsinformationslagen, men undantaget från tystnadsplikten i paragrafen kan

Betänkande JsUB 7/2026 rd

tillämpas. Utskottet föreslår nedan i anslutning till detta en precisering i förslaget om skogsinformationslagen.

Enligt utredning till utskottet finns det ett tredje alternativt förfarande där sekretessbelagd information begärs och behandlas endast av den aktör som utarbetar avverkningsplanen eller någon annan åtgärdsplan. Sekretessbelagda artuppgifter utgör inget hinder för att en avverkningsplan eller åtgärdsplan tydligt avgränsar de områden där inga åtgärder vidtas och där det inte är tillåtet att röra sig. De sekretessbelagda uppgifter om fågelarter som utgör grund för avgränsningen antecknas då inte i handlingen, om avsikten är att uppgifterna ska lämnas vidare till en annan avtalspart. Det viktigaste med tanke på propositionens syften är att den som gör upp en avverkningsplan eller någon annan åtgärdsplan har sekretessbelagd information. Denna aktör kan i planen anteckna begränsningsområden och objekt som helt lämnas utanför avverkningen samt områden där avverkning och skogsvårdsåtgärder är förbjudna. Ett sådant tillvägagångssätt förutsätter inte att undantaget om tystnadsplikt i förslaget till 13 c § i skogsinformationslagen tillämpas. Utskottet anser det vara viktigt att parterna i en avverkning eller någon annan åtgärd har tillgång till flera alternativa sätt att säkerställa en tillräcklig och rättidig tillgång till information.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av skogslagen

10 c §. Inskränkningar i skötseln och användningen av skog för beaktande av fågelfauna.

Det föreslås att det i 2 mom. föreskrivs om ett förbud mot drivning som ska tillämpas i bördiga lövträdsdominerade skogar samt i kärr och strandskogar i den norra delen av Finland mellan den 1 maj och den 31 juli och i övriga delar av landet mellan den 15 april och den 15 juli. Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att minimiarealen för kärr och bördig lövträdsdominerad skog som omfattas av drivningsförbudet är mer än 0,5 hektar. Förbudet mot drivning tillämpas på objekt på mer än 0,5 hektar. Den föreslagna minimiarealen baserar sig på skogens genomsnittliga enhetsstorlek på så sätt att en betydande del av de områden som har en stor fågelfauna i enlighet med propositionens mål blir områden med förbud mot drivning. Dessutom är den föreslagna minimiarealen tillräcklig för att trygga möjligheten att identifiera ett sådant objekt i terrängen och avgränsa det utanför skogsbruksåtgärderna.

Enligt den föreslagna 2 mom. i paragrafen får inget nytt körstråk göras på ett område med förbud mot drivning, utan virke får transporteras genom området längs med körstråk som tidigare varit i bruk. Utskottet föreslår för det första att 2 mom. ändras så att det genom ett område med förbud mot drivning är tillåtet att såväl färdas som transportera skördat virke längs körstråk från behandlingsområdet till avläggsplatser. Härvid får man färdas via ett område med förbud mot drivning längs med körstråk som redan tidigare varit i bruk också för något annat ändamål inom skogsbruket eller skogsvården än virkestransport. För det andra föreslår utskottet att ett nytt körstråk får göras på ett område med förbud mot drivning. En förutsättning är dock att det är nödvändigt att göra ett nytt körstråk för att genomföra åtgärder i anslutning till skötsel och användning av skog i området med förbud mot drivning eller i närheten av det och att man när man gör körstråket strävar efter att säkerställa att inga bon där häckning pågår skadas.

Betänkande JsUB 7/2026 rd

Utskottet föreslår en teknisk precisering i 5 mom. Dödande eller störning av individer av en fågelart eller skadande av fågelbon eller ägg i anslutning till skötsel och användning av skog betraktas inte som en avsiktlig gärning enligt 70 § i naturvårdslagen eller som ett brott mot de bestämmelser om fredning som utfärdats med stöd av jaktlagen, om de skyldigheter som det föreskrivs om i 1—4 mom. och 7 mom. i denna paragraf har iakttagits vid skötseln och användningen av skogen. Enligt 6 mom. får närmare bestämmelser om förhandsbedömning av fågelfauna och förebyggande åtgärder utfärdas genom förordning av ministeriet. Det är därför nödvändigt att i 5 mom. också hänvisa till bestämmelser som utfärdats med stöd av 6 mom.

3. Lagen om ändring av lagen om Finlands skogscentralers system för skoglig information.

13 §. Utlämnande av uppgifter och förfarandet för utlämnande av uppgifter. I paragrafen föreskrivs det om förfarandet vid utlämnande av uppgifter ur systemet för skoglig information. Enligt 1 mom. ska ansökan om utlämnande av uppgifter göras skriftligen hos Finlands skogscentral. Utskottet har ovan i detta betänkande beskrivit alternativen för parterna i skogsbruksåtgärder och skogsvårdsåtgärder när det gäller tillgång till information och ömsesidigt utlämnande av uppgifter. För det första kan parterna separat ansöka om utlämnande av uppgifter hos Finlands skogscentral, varvid bestämmelserna om tystnadsplikt i förslaget till 13 c § 2 mom. i skogsinformationslagen blir tillämpliga på informationsutbytet mellan parterna. Alternativt, som det konstateras ovan, utarbetas en avverkningsplan eller någon annan åtgärdsplan så att sekretessbelagda artuppgifter söks och behandlas endast av den aktör som gör upp planen. Ett tredje alternativ är att flera aktörer tillsammans ansöker om utlämnande av uppgifter, om deras informationsbehov har ett nära samband med varandra. I så fall ska de som gjort en gemensam ansökan och de som fått ett beslut på sin ansökan omedelbart informeras om att också de andra parterna har samma sekretessbelagda uppgifter. Därmed blir bestämmelserna om separat säkerställande av tillgången till information från skogscentralen i förslaget till 13 c § 2 mom. i skogsinformationslagen inte tillämpliga. Utskottet föreslår i anslutning till detta att bestämmelsen preciseras så att det framgår att det är möjligt att göra en gemensam ansökan om utlämnande av uppgifter till skogscentralen. Den precisering som utskottet föreslår hindrar inte att olika aktörer ansöker om utlämnande av uppgifter separat, om detta förfarande är ändamålsenligt för dem, och inte heller att skogscentralen sammanslår behandlingen av de separata ansökningarna på det sätt som avses i 25 § i förvaltningslagen (434/2003).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 30/2026 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 3 i proposition RP 30/2026 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Betänkande JsUB 7/2026 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skogslagen (1093/1996) 2 a § 7 punkten och 7 a § 2 mom., sådana de lyder, 2 a § 7 punkten i lag 1085/2013 och 7 a § 2 mom. i lagarna 1085/2013 och 20/2023, samt
fogas till 2 a §, sådan den lyder i lag 1085/2013, en ny 8 punkt, till lagen nya 10 c och 10 d § samt till 18 §, sådan den lyder i lagarna 520/2002, 552/2004 och 1085/2013, ett nytt 4 mom., som följer:

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *avverkare* markägaren eller, när avverkningsrätten har överlåtits till någon annan, den som innehar rätten,

8) *norra delen av Finland* det område som bildas av landskapet Lappland samt kommunerna Kuusamo, Pudasjärvi, Taivalkoski, Hyrynsalmi, Puolanka och Suomussalmi.

7 a §

Markägarens och skogscentralens informationsskyldighet

Skogscentralen ska omedelbart underrätta markägaren och sådana representanter för markägaren och innehavaren av avverkningsrätt som centralen känner till, om den har fått in en anmälan om användning av skog som gäller ett behandlingsområde där eller i vars närhet det finns eller som berörs av något av följande som centralen känner till:

- 1) en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom.,
- 2) ett område som avses i 10 c § 2 mom.,
- 3) ett beslut om en i naturvårdslagen avsedd förekomst av en art som kräver särskilt skydd eller av en skyddad naturtyp, ett beslut om skydd av nya arter som påträffats, ett beslut om assisterad spridning av arter som kräver särskilt skydd eller ett beslut om avgränsning av ett kompensationsområde,

Betänkande JsUB 7/2026 rd

- 4) ett område i nätverket Natura 2000, eller
 - 5) något annat motsvarande område, som inte är ett av de områden som avses i 1–4 punkten, utifrån ett beslut som en myndighet gett in.
-

10 c §

Inskränkningar i skötseln och användningen av skog för beaktande av fågelfauna

Före drivning ska avverkaren göra en bedömning av behandlingsområdets fågelfauna utifrån skogens typ, ålder och annan tillgänglig information. Vid bedömningen ska de uppgifter som lagrats i datasystemet för naturvården utnyttjas. På basis av bedömningen ska avverkaren vidta lämpliga förebyggande åtgärder för att förhindra att individer av en fågelart dör, att fågelbon tar skada eller förekomsten av störningar som skulle försvåra en hotad och fåtalig fågelarts förökning eller förekomsten av sådana störningar som i övrigt avsevärt skulle försvåra upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status. I anslutning till andra åtgärder som hänför sig till skötsel och användning av skog ska den som vidtar en åtgärd likaså göra en bedömning av behandlingsområdets fågelfauna och vidta lämpliga förebyggande åtgärder för beaktande av fågelfaunan.

Drivning är förbjudet i sådana kärr och bördiga lövträdsdominerade skogar ~~samt i kärr~~ som har en areal på mer än 0,5 hektar ~~och~~ samt i strandskogar i den norra delen av Finland mellan den 1 maj och den 31 juli och i övriga delar av landet mellan den 15 april och den 15 juli. Genom ett sådant område ~~får~~ är det dock tillåtet att ~~färda~~ och transportera virke ~~transporteras~~ från behandlingsområdet till avläggsplatser längs med sådana körstråk ~~som redan tidigare varit i bruk~~. Ett nytt körstråk får dock göras i ett sådant område endast om det är nödvändigt för att genomföra åtgärder i anslutning till skötsel och användning av skog och om körstråket görs genom att sträva efter att säkerställa att inga bon där det pågår häckning blir skadade.

Om ett fågelbo där det pågår häckning iakttas inom behandlingsområdet i planeringsskedet eller i anslutning till åtgärder som hänför sig till skötsel och användning av skog, ska åtgärderna vidtas på ett sätt som inte skadar boet. Vid drivning under de tidsavsnitt som avses i 2 mom. ska dessutom stora aspar, hålträd samt stående död ved från föregående trädgeneration sparas.

Skötsel och användning av skog är förbjudet i närheten av fåtaliga rovfågels bon, om det kan orsaka sådana störningar som leder till att häckningen avbryts, om inte tillstånd till undantag har beviljats för detta med stöd av 83 § i naturvårdslagen.

Dödande eller störning av individer av en fågelart eller skadande av fågelbon eller ägg i anslutning till skötsel och användning av skog betraktas inte som en avsiktlig gärning enligt 70 § i naturvårdslagen eller som ett brott mot 37 § 1 mom. eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av 50 § 2 mom. i jaktlagen (615/1993), om de skyldigheter som det föreskrivs om i 1–4 mom. ~~och~~ **samt 6 och 7 mom.** i denna paragraf har iakttagits vid skötseln och användningen av skogen.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om bedömning av fågelfauna och förebyggande åtgärder vid skötsel och användning av skog.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de fåtaliga rovfågelarter, de avstånd när det gäller närhet till rovfågels bon och tidpunkten för det förbud i fråga om olika rovfåglar som avses i 4 mom.

Betänkande JsUB 7/2026 rd

10 d §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Markägaren, innehavaren av avverkningsrätten och den som för deras räkning planerar eller genomför åtgärder som hänför sig till skötsel och användning av skog har trots sekretessbestämmelserna rätt att av skogscentralen få de uppgifter som lagrats i Finlands skogscentrals system för skoglig information och som är nödvändiga för beaktandet av 10 c § i denna lag vid planeringen och genomförandet av åtgärderna.

18 §

Skogsbrott och skogsförseelse

Om inte ett lika strängt eller strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag ska också den dömas för skogsförseelse som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot förbudet mot drivning i 10 c § 2 mom. eller mot skyldigheten enligt 3 mom. i den paragrafen att vid beståndsvårdande avverkning eller förnyelseavverkning spara stora aspar, hålträd samt stående död ved från föregående trädgeneration.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen (9/2023) 82 § och
fogas till 70 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 422/2024, ett nytt 6 mom. och till 120 §,
sådan den lyder delvis ändrad i lag 802/2025, ett nytt 3 mom. som följer:

Betänkande JsUB 7/2026 rd

70 §

Fridlysning av djurarter

Utöver vad som föreskrivs i 1 och 3 mom. finns bestämmelser om inskränkningar i skötseln och användningen av skog för beaktande av fågelfauna i 10 c § i skogslagen.

82 §

Allmänt undantag från vissa fridlysningsbestämmelser

Med avvikelse från 70 och 74 § får ett område användas för jord- och skogsbruk eller sedvanlig byggnadsverksamhet, och byggnader och anordningar användas i enlighet med deras ändamål. Då ska skador på eller störande av fridlysta djur och växter dock undvikas, om detta är möjligt utan avsevärda merkostnader.

Det undantag som avses i 1 mom. gäller dock inte i 78 § avsedda arter som kräver strikt skydd. I fråga om fågelarter gäller det undantag som avses i 1 mom. sådana störningar som avses i 70 § 1 mom. 3 punkten, om störningarna inte försvårar en hotad och fåtalig fågelarts förökning eller i övrigt avsevärt försvårar upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status.

120 §

Utlämnande av och rätt att få uppgifter

Markägaren, innehavaren av avverkningsrätten och den som för deras räkning planerar eller genomför åtgärder som hänför sig till skötsel och användning av skog har trots sekretessbestämmelserna rätt att få de uppgifter ur datasystemet för naturvården som är nödvändiga för beaktandet av 10 c § i skogslagen vid planeringen och genomförandet av åtgärderna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finlands skogscentralers system för skoglig information

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finlands skogscentralers system för skoglig information (419/2011) 13 § och 13 a § 1 mom., sådana de lyder i lag 493/2021, och
fogas till lagen en ny 12 §, i stället för den 12 § som upphävts genom lag 66/2018, och till 13 c §, sådan den lyder i lag 66/2018, ett nytt 2 mom. som följer:

12 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till markägare som en digital tjänst

Skogscentralen ska fatta beslut om godkännande av markägaren som användare av skogscentralens digitala tjänst, om sekretessbelagda uppgifter lämnas ut via en elektronisk förbindelse eller annars upprepade gånger till markägaren.

Registreringen ska återkallas, om markägaren inte följer de villkor och begränsningar som fogats till beslutet om registrering.

13 §

Utlämnande av uppgifter och förfarandet för utlämnande av uppgifter

Ansökan om utlämnande av uppgifter görs skriftligen hos skogscentralen. Flera aktörer kan gemensamt ansöka om utlämnande av uppgifter, om deras informationsbehov har ett nära samband med varandra.

Innan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut ska skogscentralen begära att en privat mottagare lämnar en redogörelse för hur användningen och skyddet av de utlämnade uppgifterna kommer att ordnas. Redogörelsen ska ges skriftligen och av den ska det framgå hur den administrativa och fysiska säkerheten för de uppgifter som lämnas ut samt säkerheten i fråga om personal, datakommunikation, programvara, datamaterial, användning och utrustning avses bli säkerställd. En redogörelse kan även begäras vid utlämnande av uppgifter till en utomstående. Vad som föreskrivs i detta moment gäller dock inte en sådan privat mottagare vars verksamhet inte är yrkesmässig.

Till ett beslut om utlämnande av uppgifter ska fogas sådana villkor och begränsningar för användningen av uppgifterna som behövs för att skydda uppgifterna.

Betänkande JsUB 7/2026 rd

13 a §

Beslut till enskilda om att öppna en digital tjänst och ett tekniskt gränssnitt

Skogscentralen ska fatta beslut om godkännande av mottagaren som användare av skogscentralens digitala tjänst (*registreringsbeslut*), om offentliga personuppgifter eller sekretessbelagda uppgifter lämnas ut via en elektronisk förbindelse eller annars upprepade gånger elektroniskt för kommersiellt eller något annat godtagbart privat användningsändamål i anknytning till skogsbruket. Ett registreringsbeslut ska också fattas när uppgifter lämnas ut med hjälp av ett tekniskt gränssnitt.

13 c §

Användning av uppgifter som lämnats ut

Med avvikelse från 23 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet omfattas inte markägaren, innehavaren av avverkningsrätten och den som för deras räkning planerar eller genomför åtgärder som hänför sig till skötsel eller användning av skog av tystnadsplikt, om dessa aktörer av skogscentralen, en statlig naturvårdsmyndighet eller en expertmyndighet inom naturvården har mottagit samma sekretessbelagda uppgifter som gäller samma fastighet eller ett annat område. Det förutsätts dessutom att dessa aktörer först har kontrollerat med skogscentralen eller de ovan avsedda myndigheterna att den andra aktören också har mottagit samma sekretessbelagda uppgifter. De nämnda aktörerna är inte då skyldiga att hemlighålla uppgifterna från varandra.

Denna lag träder i kraft den 20 . Skogscentralen lämnar dock ut sekretessbelagda uppgifter med hjälp av en digital tjänst och ett tekniskt gränssnitt först 18 månader efter ikraftträdandet av denna lag.

Betänkande JsUB 7/2026 rd

Helsingfors 28.4.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Tiina Elo gröna
medlem Veronika Honkasalo vänst (delvis)
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Teemu Kinnari saml
medlem Milla Lahdenperä saml
medlem Helena Marttila sd
medlem Anders Norrback sv
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Jenna Simula saf
medlem Timo Suhonen sd
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd
ersättare Oskari Valtola saml.

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola

Betänkande JsUB 7/2026 rd

Reservation

Reservation

Motivering

Regeringens förslag till revidering av skogslagen i fråga om avverkning under fåglarnas häckningstid grundar sig på EU-domstolens Voore Mets-avgörande i augusti 2025. Liksom många sakkunniga har påpekat ligger propositionen inte i linje med avgörandet, eftersom förbudet mot att störa häckningen i Voore Mets-avgörandet gäller alla fåglar och fågelarter.

Särskilt vägande är till exempel yttrandena från Naturpanelen och Finlands miljöcentral, där det har det påpekats att propositionen inte uppfyller kraven enligt fågeldirektivet och att det krävs betydande skärpningar i fråga om avverkningar under häckningstiden. Det tydligaste och enklaste sättet att föreskriva om detta i lag skulle vara att förbudet mot avverkning under häckningstiden skulle gälla alla skogar.

Naturpanelen har också påpekat att särskilt de atrikaste löv- och blandskogarna och täta granbestånd bör lämnas utanför de områden där avverkning tillåts under häckningstiden. I propositionsmotiven konstateras det att förbudet mot avverkning under häckningstiden ska koncentreras till de skogar där det finns mest fåglar. De bördiga lövskogar, kärr och strandskogar som avses i propositionen utgör dock endast en liten del av de mest fågelrika skogarna, vilket innebär att inte ens propositionens snäva mål uppnås genom den föreslagna regleringen.

Det skulle vara tydligast och effektivast att i enlighet med fågeldirektivet föreskriva om ett förbud mot avverkning i alla skogar under häckningstiden. På så sätt undviker man också de problem som flera av remissinstanserna har påpekat att ingår i propositionen. Propositionen innehåller betydande oklarheter om hur den aktör som ansvarar för avverkningarna kan försäkra sig om att fågelfaunan har observerats och utretts på tillräcklig nivå.

Enligt 10 c § ska avverkaren före drivning göra en bedömning av behandlingsområdets fågelfauna utifrån skogens typ, ålder och annan tillgänglig information. Vid bedömningen ska de uppgifter som lagrats i datasystemet för naturvården utnyttjas. På basis av bedömningen ska avverkaren vidta lämpliga förebyggande åtgärder för att förhindra att individer av en fågelart dör, att fågelbon tar skada eller förekomsten av störningar som skulle försvåra en hotad och fåtalig fågelarts förökning eller förekomsten av sådana störningar som i övrigt avsevärt skulle försvåra upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status.

Vilka åtgärder som på grundval av bedömningen ska anses tillräckliga att genomföra som förebyggande åtgärder är fortfarande oklart, vilket medför ett oklart rättsläge för de aktörer som är ansvariga för avverkningen.

Samtidigt finns det fortfarande skäl att beakta att kravet i 10 c § på många sätt är problematiskt med tanke på fågeldirektivet och EU-domstolens Voore Mets-avgörande. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att det är mycket svårt att upptäcka bon, vilket också bland annat

Betänkande JsUB 7/2026 rd Reservation

Birdlife har påpekat i sitt yttrande. Det är omöjligt att flera veckor före avverkningen konstatera att det inte förekommer häckning i området.

Med tanke på såväl EU-rätten och fågelskyddet som skogsägarnas och skogsaktörernas rättigheter och skyldigheter är det tydligaste att förbjuda avverkningar överallt under fåglarnas häckningstid.

Den föreslagna ändringen av 82 § i naturvårdslagen är oklar och medför risker med tanke på försämringen av naturens tillstånd. Ändringen bör därför inte genomföras. Enligt ändringen i 82 § ska undantaget från fridlysning tillämpas i större utsträckning än tidigare också på fågelarter. Enligt sakkunnigyttranden till utskottet försvagar ändringen av 82 § fågelskyddet och även skyddet för hotade fågelarter jämfört med nuläget. Därför kan vi inte stödja ändringen.

Förslag

Vi föreslår

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**) och*

att riksdagen godkänner lagförslag 3 enligt betänkandet,

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skogslagen (1093/1996) 2 a § 7 punkten och 7 a § 2 mom., sådana de lyder, 2 a § 7 punkten i lag 1085/2013 och 7 a § 2 mom. i lagarna 1085/2013 och 20/2023, samt
fogas till 2 a §, sådan den lyder i lag 1085/2013, en ny 8 punkt, till lagen nya 10 c och 10 d § samt till 18 §, sådan den lyder i lagarna 520/2002, 552/2004 och 1085/2013, ett nytt 4 mom., som följer:

Betänkande JsUB 7/2026 rd
Reservation

2 a §

Definitioner

(Som i JsUB)

7 a §

Markägarens och skogscentralens informationsskyldighet

(Som i JsUB)

10 c §

Inskränkningar i skötseln och användningen av skog för beaktande av fågelfauna

(1 mom. som i JsUB)

Drivning är förbjudet i ~~bördiga lövträdsdominerade~~ **alla** skogar ~~och i kärr och strandskogar~~ i den norra delen av Finland mellan den 1 maj och den 31 juli och i övriga delar av landet mellan den 15 april och den 15 juli. Genom ett sådant område får dock virke transporteras från behandlingsområdet till avläggsplatser längs med sådana körstråk som redan tidigare varit i bruk.

(3 mom. som i JsUB)

(4 mom. som i JsUB)

~~Dödande eller störning av individer av en fågelart eller skadande av fågelbon eller ägg i anslutning till skötsel och användning av skog betraktas inte som en avsiktlig gärning enligt 70 § i naturvårdslagen eller som ett brott mot 37 § 1 mom. eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av 50 § 2 mom. i jaktlagen (615/1993), om de skyldigheter som det föreskrivs om i 1–4 mom. och 7 mom. i denna paragraf har iakttagits vid skötseln och användningen av skogen.~~

(6 mom. som i JsUB)

(7 mom. som i JsUB)

10 d §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

(Som i JsUB)

18 §

Skogsbrott och skogsförseelse

(Som i JsUB)

Betänkande JsUB 7/2026 rd
Reservation

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i JsUB)

2.

Lag

om ändring av naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen (9/2023) 82 § och
fogas till 70 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 422/2024, ett nytt 6 mom. och till 120 §,
sådan den lyder delvis ändrad i lag 802/2025, ett nytt 3 mom. som följer:

70 §

Fridlysning av djurarter

(Som i JsUB)

~~82 §~~

Allmänt undantag från vissa fridlysningsbestämmelser

~~Med avvikelse från 70 och 74 § får ett område användas för jord- och skogsbruk eller sedvanlig byggnadsverksamhet, och byggnader och anordningar användas i enlighet med deras ändamål. Då ska skador på eller störande av fridlysta djur och växter dock undvikas, om detta är möjligt utan avsevärda merkostnader.~~

~~Det undantag som avses i 1 mom. gäller dock inte i 78 § avsedda arter som kräver strikt skydd. I fråga om fågelarter gäller det undantag som avses i 1 mom. sådana störningar som avses i 70 § 1 mom. 3 punkten, om störningarna inte försvårar en hotad och fåtalig fågelarts förökning eller i övrigt avsevärt försvårar upprätthållandet av en tillfredsställande status för en fågelarts stam eller bringandet av stammen till en sådan status.~~

Betänkande JsUB 7/2026 rd
Reservation

120 §

Utlämnande av och rätt att få uppgifter

(Som i JsUB)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som I jsUB)

Helsingfors 28.4.2026

Tiina Elo gröna
Veronika Honkasalo vänst